

Vuosikertomus 2016

P PAPERILIITTO

Sisältö

Liiton katsaus	6
Edunvalvonta	10
Paperiteollisuus	10
Paperinjalostus	11
Työ- ja ympäristönsuojelu	15
Lakiasiat	17
Hallinto	20
Järjestötoiminta	24
Koulutustoiminta	23
Koulutuspolitiikka	24
Tasa-arvotoiminta	24
Nuorisotoiminta	25
Lomatoiminta	25
Liiton jäsenyydet	26
Viestintä	30
Kansainvälinen toiminta	31
Toimisto ja henkilökunta	34
Jäsenet	35
Tilinpäätös	36

Kannen kuva: Mikko Rantala Metsä Fibren Rauman tehtaassa 25.2.2016.

Kuvaaja Vesa-Matti Väärä

←Henri Pitkonen Savon Sellun kartonkitehtaalla 29.1.2016.

Kuva Matias Honkamäe

Arto Järvinen
seurasi Metsä Fibren
Äänekosken vanhan
sellutehtaan katolta
uuden biotuotetehtaan
rakennustyömaata 4.8.
Kuva Max Steffansson

Liiton katsaus

Poliittiset muutokset lisäsivät maailmantalouden näkymien epävarmuutta. Kesäkuun lopussa 17,4 miljoonaa äänioikeutettua äänesti Iso-Britannian EU-eron puolesta. Tämä niin sanottu brexit varjostaa etenkin Iso-Britannian, mutta myös jonkin verran muun Euroopan kasvunäkymiä. Euroalueen poliittista epävarmuutta lisäsi jonkin verran myös Italian pääministerin ero tehtävästään joulukuun alussa. Marraskuussa Yhdysvalloissa valituksi tulleen uuden presidentin johtamien talouspoliittisten muutosten vaikutuksia maailmantalouteen on vielä vaikea arvioida. Kansainvälisen talouden kasvun arvioidaan olevan 2016 noin kolme prosenttia ja kasvun jatkuvan saman suuntaisena 2017–2018.

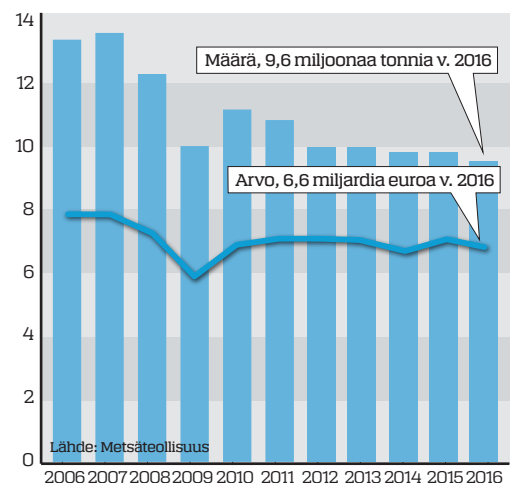
Suomen talous palasi kasvu-uralle. Vuoden 2016 aikana kasvu vahvistui erityisesti yksityisen kulutuksen ja investointien kohenemisen myötä. Yksityinen kulutus oli merkittävin kasvua tukeva tekijä varsinkin vuoden alkupuolella. Kotitalouksien reaalisten käytettävissä olevien tulojen kasvu johtui työllisyystilanteen vähittäisestä paranemisesta ja hitaasta inflaatiosta. Investoinnit lisääntyivät vuodesta 2015 alkaen selvästi aiemmin arvioitua nopeammin. Rakennusinvestointien erittäin ripeän kehityksen ohella tuotannollisissa investoinneissa nähtiin käänne kasvuun, mutta ne olivat käänneestä huolimatta tasoltaan vaatimattomat.

Metsäteollisuuden investoinnit olivat noin 965 miljoonaa euroa, joka on neljäsosan koko tehdasteollisuuden kiinteistä investoinneista. Suurimpana investointikohteena oli Metsä Groupin Äänekosken uusi sellua valmistava biotuotetehdas. Tehtaan on tarkoitus käynnistyä vuoden 2017 syksyllä. Myös UPM investoi sellun tuotantokapasiteetin nostoon Kymin tehtaalla. Stora Enso puolestaan investoi nestepakkauskartongin tuotantokapasiteettiin Imatralla.

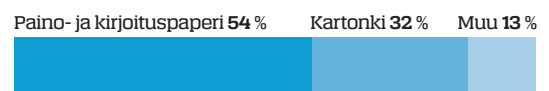
Metsäteollisuus tuotti kartonkia vuonna 2016 3,3 miljoonaa tonnia, joka on 8,9 prosenttia enemmän kuin 2015. Sellun tuotanto kasvoi puolestaan 4,7 prosenttia 7,5 miljoonaan tonniin. Paperin tuotanto supistui kuitenkin edelleen muun muassa vähentyneen painopaperin kysynnän takia ja jäi

Paperin ja kartongin vienti yhteensä

Paperin ja kartongin tuotanto Suomessa

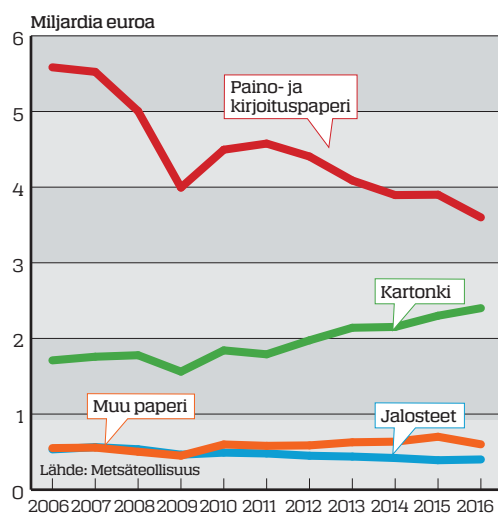
←← Laboranttiopiskelija
Suvi-Tellervo Kela
Jämsän ammatti-
opiston laboratoriossa
9.5.2016.

Kuva Henry Moilanen

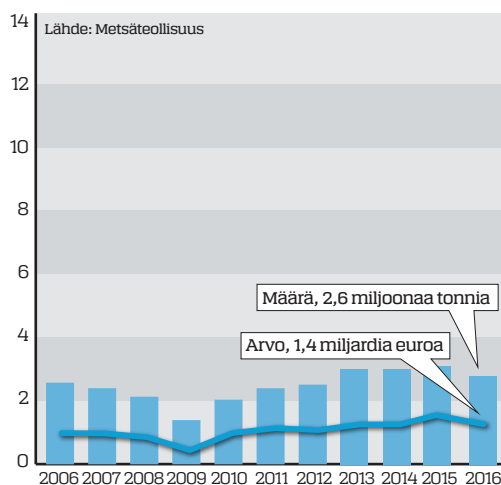
← Trukinkuljettaja ja
varapääluottamusmies
Jorma Turpeinen
Pankaboard Oy:n
kartonkitehtaassa
Pankakoskella
22.3.2016.

Kuva Miska Korpelainen

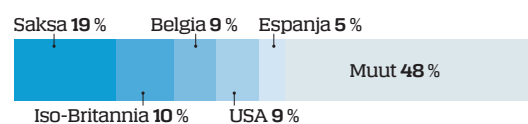
Paperin ja kartongin vienti

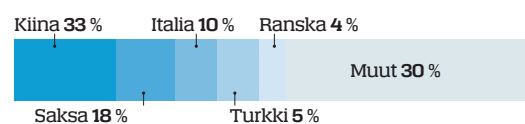
Sellun vienti

Paperin ja kartongin vientimaat

Sellun vientimaat

6,8 miljoonaan tonniin. Tuotanto oli näin 6,1 prosenttia pienempi kuin vuonna 2015.

Metsäteollisuuden rakenteellinen muutos jatkui. Valkeakoskella BillerudKorsnäs sulki PK 7:n. Tuotanto päättyi Tervasaassa syksyllä, ja työpaikkansa menetti 63 työntekijää. Samoin Stora Enso keskitti aaltopahvin liiketoimintaa ja päätti sulkea Heinolan tehtaan. Työpaikkoja katosi 47. Samalla Heinolan pakkaustuotanto siirrettiin Lahteen. Huhtikuussa Varkaudessa käynnistyi Stora Enson paperikoneesta kartonkikoneeksi muutettu kone. Samoin Kotkamills käynnisti paperikoneesta kartonkikoneeksi muutetun koneen kesällä.

SAK ja STTK jatkoivat alkuvuodesta uuden keskusjärjestön perustamishanketta. Selvitystyö esiteltiin kaikille liitoille maaliskuun alussa ja tämän jälkeen liitot käsittelivät sitä omissa päätöksentekoeilimissään. Kaikki liitot eivät olleet valmiita hyväksymään keskusjärjestöjen yhdistämistä ja niinpä kesäkuun alussa uuden palkansaajakeskusjärjestön selvitystyö päätettiin lopettaa.

Työmarkkinaneuvottelut jatkuivat värikkäiden vaiheiden jälkeen keskusjärjestöjen välillä tammi-kuun lopussa. Hallitus suostui jäädyttämään pak-
kolakivalmistelun eikä lähtenyt lisäämään pai-
kallista sopimista erillisellä lainsäädännöllä. Työ-
markkinakeskusjärjestöt saivat neuvottelutulok-
sen 29. helmikuuta. Sopimus sai nimekseen kilpai-
lukyksopimus. Sopimuksen tavoitteena on uusi-
en työpaikkojen luominen. Sopimuksen voimaan-
tulo edellytti riittävää sopimusalakohtaista katta-
vuutta. Kilpailukyksopimuksella jatkettiin työeh-
tosopimuksia vuodella palkkojen pysyessä ennal-
laan sopimuskauden ajan. Lisäksi sopimukseen
kuului vuotuisen työajan pidentäminen 24 tunnil-
la sekä paikallisen sopimisen edistäminen työeh-
tosopimuksissa. Alakohtaiset neuvottelut tuli käy-
dä toukokuun loppuun mennessä. Paperiliitto ry.
ja Metsäteollisuus ry sekä Pahvin- ja paperinjalos-
tajat Jalo ry saivat kilpailukyksopimuksen su-
kaiset neuvottelutulokset määräajassa valmiiksi.
Paperiteollisuuden työehtosopimuksessa ei sovit-
tu paikallisen sopimisen osalta ns. kriisilauseket-
ta ja jalostusteollisuuden sopimuksessa tarkennet-
tiin paikallisen sopimisen mahdollisuuksia työeh-
tosopimuksen sallimissa puitteissa.

Kesäkuun lopussa Metsäteollisuus ry piti ylimääräisen kokouksen, jossa se päätti irtautua Elinkeinoelämän Keskusliitosta EK:sta. Metsäteollisuus ry:n jäsenyys keskusjärjestöön päättyi 1.1.2017. Eron taustalla oli Metsäteollisuuden tyy-

tymättömyys EK:n työmarkkinaratkaisuihin siitäkin huolimatta, että EK oli aiemmin päättänyt muuttaa sääntöjään siten, ettei se enää sovi keskitettyjä palkkaratkaisuja keskusjärjestönä.

Kilpailukykysovimuksen jatkoksi aloitettiin vientiliittojen välillä keskustelut vientivetoisesta palkkamallista. Ajatuksena on kehittää uusi työmarkkinamalli, jossa vientiteollisuus määritteli Suomeen palkankorotustason muun muassa kilpailukyyn mukaan.

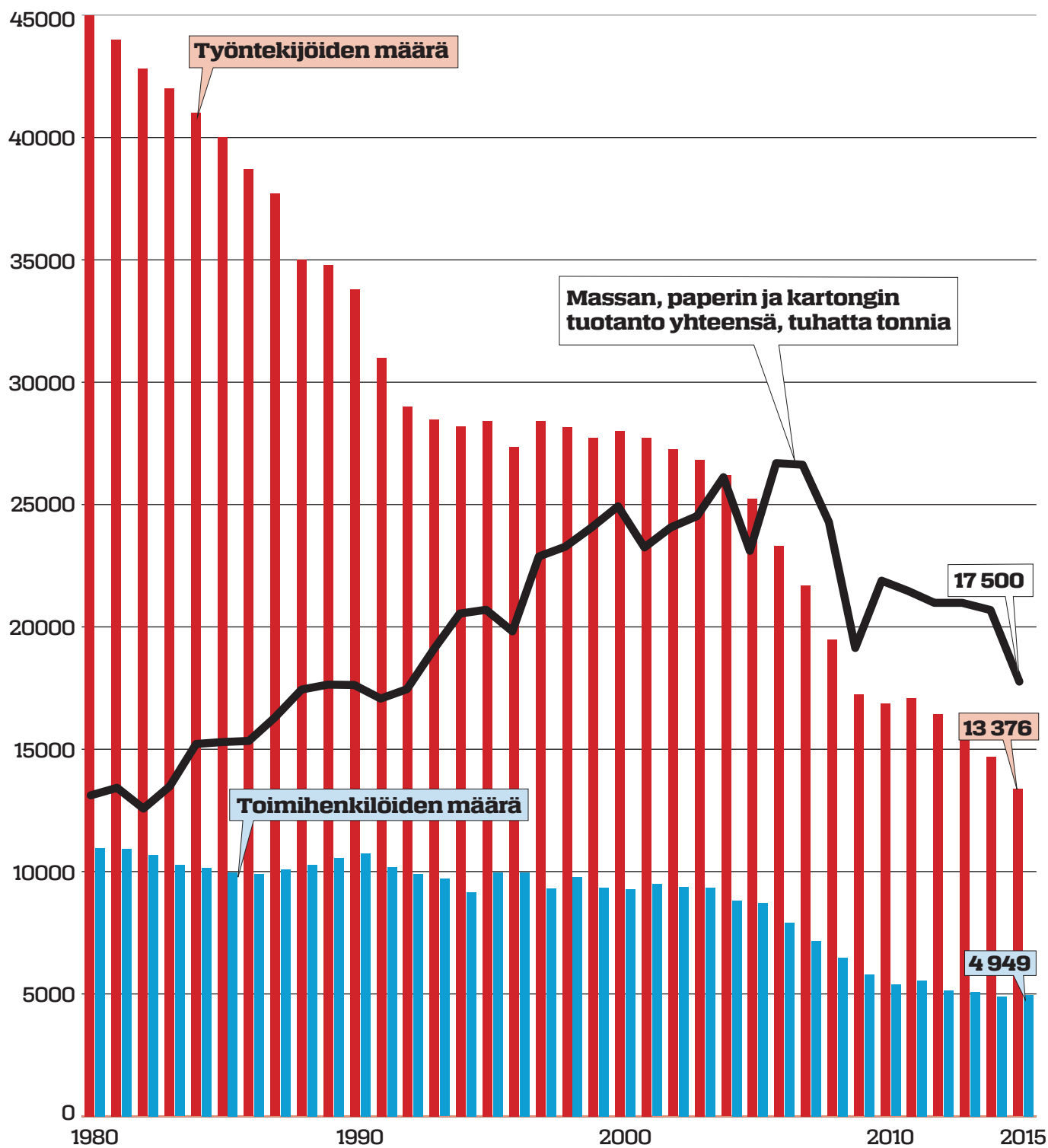
Paperiliitto jatkoi liittoyhdistyiselvityksiä. Edellisenä vuonna alkanut keskustelu Metalliliiton, TEAM-liiton ja Puuliiton kanssa jatkui. Helmikuussa liitot solmivat aiesopimuksen, jolla vahvistettiin liittojen yhteinen tahto yhdistymiselle ja yhdistymisen valmistelulle. Sopimuksen mukaan liittojen oli tarkoitus yhdistyä uudeksi teollisuusliitoksi vuoden 2017 lopussa. Valmistelutyö aloitettiin perustamalla kaikkiaan 11 toimistojen välistä työryhmää, joiden tehtävänä oli laatia raportti siitä, miten työryhmän toimeksiantoon kuuluvat asiat hoidetaan uudessa liitossa ja työttömyyskassassa. Työryhmien raporteista laadittiin väliraportti, jota liittojen hallitukset ja valtuustot käsitteivät kokouksissaan marraskuun aikana. Paperiliiton vasemmistoliliiton hallintoryhmään kuuluvat olivat hyvin kriittisiä liittojen yhdistymistä kohtaan ja joulukuussa he ilmoittivat, etteivät ole enää hankkeessa mukana. Tästä seurasi se, että Paperiliitto joutui jättäytymään valmisteluyöstä pois. Ilman vasemmistoliliittoryhmään kuuluvia edustajiaan aiesopimuksen mukainen pohja ja riittävä yksimielisyys hankkeen valmistelussa oli romutettu. Kolme muuta liittoa päätti jatkaa liittojen yhdistämistä ilman Paperiliittoa.

Vuoden lopussa liiton kokonaisjäsenmäärä oli 36 399, kun se oli edellisvuoden vastaavana ajankohtana 37 106. Paperiliiton työmarkkinoiden käytettävissä olevia jäseniä oli vuoden 2016 lopussa 16 223; edellisvuoden vastaava määrä oli 16 698. Paperityöväen työttömyyskassasta sai vuoden 2016 lopussa korvauksia 1915 liiton jäsentä. Työttömyysaste oli 11,8 prosenttia.

Liiton täyttä jäsenmaksua maksavat jäsenet:

2011 vuoden lopussa.....	17 082
2012 vuoden lopussa.....	16 417
2013 vuoden lopussa.....	15 409
2014 vuoden lopussa.....	14 748
2015 vuoden lopussa.....	13 376
2016 vuoden lopussa.....	12 690

Paperiteollisuuden työvoiman ja tuotantomäärän kehitys 1980–2015

EDUNVALVONTA

PAPERITEOLLISUUS

Helmikuun lopussa keskusjärjestöt pääsivät sopuun ns. kilpailukyky sopimuksesta. Sopimuksen syntymisen ehtona oli 90 prosentin kattavuus palkansaajista, jota hallitus toteuttaisi palkansaajien veronkevennykset. Tämä tavoite saavutettiin kesän kynnyksellä. Paperiliiton kaikki sopimusalat Amcor Flexiblesiä lukuun ottamatta ovat mukana sopimuksessa. Sopimuksen keskeisiä kohtia olivat työajan pidentäminen 24 tunnilla sekä työttömyys- ja työeläkemaksuusuusien siirto työnantajilta työntekijöille. Lisäksi sopimukseen pääseminen tarkoitti sitä, että ns. pakkolakien valmistelusta luovuttiin ja työttömyysturvan lisäleikkauksia ei tehty.

Vuosilomalaki muuttui 1.4.2016 alkaen. Keskeinen muutos oli omavastuuajan palautuminen vuosilomaan työntekijän sairastuessa jo loman alettua. Työntekijäpuolen järjestöt ovat riitauttaneet omavastuuajan palauttamisen vuosilomalaikiin. Lisäksi vuosilomalain tulkintaa muutettiin niiden päivien osalta, kun vuosiloma siirtyy sairastumisen takia jo loman alettua. Nykyisen tulkinnan mukaan lomapäivistä siirtyvät vain ne päivät, jotka olisivat olleet työntekijän työpäiviä.

Työehtosopimukset

Liitolla oli voimassa seuraavien työnantajajärjestöjen kanssa sovitut työehtosopimukset: Metsäteollisuus r.y, Pahvin- ja Paperinjalostajain Yhdistys r.y. ja Kemianteollisuus r.y. Yksittäisten työnantajien ja Paperiliiton välisiä työehtosopimuksia oli 20 kappaletta. Lisäksi työnantajan ja ammattiosaston välisiä sopimuksia oli tehty kolmelle työpaikalle.

Palkkojen korottuminen

Paperiteollisuuteen työehtosopimuksen mukaisia palkkoja ei korotettu kilpailukyky sopimuksen perusteella.

Paikalliset palkkojen korotukset toteutettiin vuonna 2016 paikallisesti sovittujen palkkausjärjestelmien kautta.

Alin kausipalkka oli 7.3.2016 alkaen 899,59 euroa. Vuoro- ja saunalisien suuruudet olivat

3.10.2016 alkaen seuraavat: iltavuorolisä 129 senttiä, yövuorolisä 232 senttiä ja saunalisä 417 senttiä.

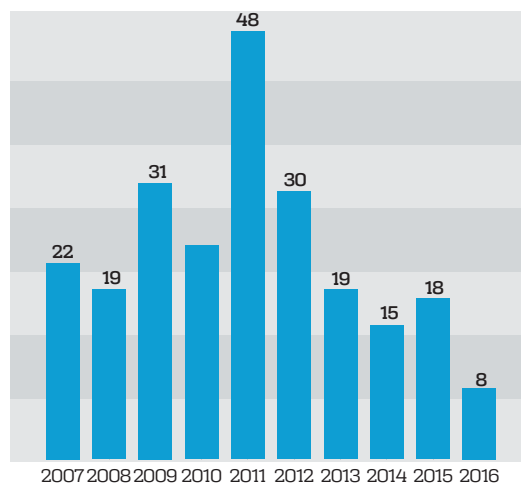
Työehtosopimusneuvottelut

Paperiliitto ja Metsäteollisuus sopivat kesäkuussa 2016 kilpailukyky sopimuksen mukaisen ratkaisun. Sopimuskausi on paperiteollisuudessa 1.10.2016.–30.9.2017 välinen aika. Sopimuksessa sovittiin siitä, että työajan pidentäminen 24 tunnilla toteutetaan ensisijaisesti paikallisesti sopimalla, mutta mikäli ratkaisua ei saavuteta, niin sopimukseen on sovittu ns. perälautamalli, joka toteuttaa työajan pidennyksen. Sopimuksessa sovittiin lisäksi työnantajan ja työntekijän mahdollisuudesta sopia palvelusvuosikorvauksen vaihtamisesta vapaaksi 5 työpäivää vastaavalta ajalta. Tällainen sopimusmahdollisuus on 58 vuotta täyttäneillä henkilöillä. Työnantajan direktioon perustuvaa tam 37 lyhyenkierron kokeilumahdollisuutta ei jatkettu.

Muu toiminta

Liittojen välille alistettiin neuvoteltavaksi yhteensä 8 erimielisyysmuistiot. Erimielisyysmuistioiden määrä laski selvästi edelliseen vuoteen verrat-

Paperiteollisuuden erimielisyysmuistiot 2007–2016

tuna. Sappi Finland Oy Kirkniemen tehtaan palkkausjärjestelmään liittyvä erimielisyys vietiin ratkaisulautakunnan käsittelyyn. Tuomio asiasta saatiin lokakuun lopulla.

Edunvalvontatoimintaan ja sen kehittämiseen osallistuttiin muiden liittojen kanssa mm. SAK:n ja Teollisuuden palkansaajien sopimusvastaavien

kokouksissa ja seminaareissa. Kansainvälisten sopimusten kehittymistä seurattiin.

Edunvalvontaosasto järjesti yhdessä työnantajan kanssa koulutustilaisuuksia, jossa koulutettiin palkkahallinnon henkilöstöä paperiteollisuuden työehtosopimuksen määräyksiin ja tulkintoihin.

PAPERINJALOSTUS

Paperiliiton ja Pahvin ja paperinjalostajien välillä saatiin vuoden aikana valmiiksi työehtosopimuksen kokonaisuudistus. Tässä uudistuksessa täsmennettiin työehtosopimuksen sisältöä ja lisättiin keskeytyvää kolmivuorotyötä koskevat määräykset.

Paperinjalostusteollisuuden investoinnit ja uudistukset olivat varsin vähäisiä tänäkin vuonna. Työntekijämäärä pysytteli kuitenkin lähes edellisen vuoden tasolla.

Työehtosopimusneuvottelut

Kilpailukyksopimuksen mukainen neuvottelutulos saavutettiin Pahvin ja paperinjalostajain työehtosopimuksen osalta 24.5.2016. Sopimus on voimassa 1.2.2017.–31.1.2018. Sopimukseen sovittiin työaikapankin ja paikallisen sopimisen pelisäännöt.

Pahvin- ja paperinjalostusalan työehtosopimukseen sovittiin työajan pidennys toteutettavaksi vuorovapaataulukoiden muutoksella.

Pahvin- ja paperinjalostusalan työehtosopimuksen mukaiset vuoro- ja aattolisät olivat 1.1.2016 alkaen seuraavat: iltavuorolisä 146 senttiä, yövuorolisä 244 senttiä ja lauantai- ja aattolisä 321 senttiä tunnilta.

Huhtamäki Foodservice Finland Oy:n kilpailukyksopimuksen mukainen ratkaisu saavutettiin 20.5.2016. Työntekijöiden työaikaa pidennettiin vuorovapaataulukoiden muuttamalla. Sopimukseen sovittiin paikallisen sopimisen ja työaikapankin pelisäännöt. Huhtamäen sopimus on voimassa 1.2.2017.–31.1.2018 välisen ajan.

Coveris Rigid Finland Oy:n kilpailukyksopimuksen mukainen neuvottelutulos saavutettiin 14.10.2016. Työntekijöiden työaikaa pidennettiin vuorovapaataulukoiden muuttamalla. Lisäksi sopimukseen sovittiin tam 36 työaikamuodon vuorovapaataulukko. Coveriksen työehtosopimus on voimassa 1.2.2017.–31.1.2018 välisen ajan.

Amcor Flexibles Finland Oy:n työehtosopimus on voimassa 31.8.2018 saakka. Amcor ei ole mukana kilpailukyksopimuksen mukaisessa ratkaisussa.

Suomen Kerta Oy Kotkan kattaustehtaan kilpailukyksopimuksen mukaiset neuvottelut aloitettiin marraskuussa 2016. Neuvottelut jatkuivat vuoden 2017 alkupuolelle. Kilpailukyksopimuksen mukainen ratkaisu saavutettiin 23.1.2017. Työntekijöiden työaikaa pidennettiin vuorovapaataulukoiden muuttamalla. Sopimusosapuolet päivittivät työehtosopimusta ja päättivät lisäksi, että erillistä painettua työehtosopimusta ei tehdä tälle sopimuskaudelle 1.2.2017.–31.1.2018.

Prosessinohitaja Rami Haapala SCA:n nokian tehtaalla 13.12.2016.

Kuva Miisa Kaartinen

Työehtosopimus- neuvottelukunnat

Paperiteollisuus

Petri Vanhala, Juhani Siira, Markku Häyrynen, Ilkka Nokelainen, Timo Virtanen, Jouko Aitonurmi, Timo Byman, Sami Laakso, Jouko Suomalainen; asiantuntijajäsenenä Juha Koivisto ja Esa Kaitila (opintovapaalla).

Jalostus PPY

Markku Häyrynen, Kimmo Sihvola, Sami Laakso, Jouni Salminen, Irene Limola.

Coveris

Markku Häyrynen, Sami Laakso, Jouni Salminen, Juha Säkkiä, Jari Koskinen.

Huhtamäki

Markku Häyrynen, Sami Laakso, Jouni Salminen, Arja Saarinen, Jari Oksanen.

Amcor Ltd

Markku Lihavainen, Jouni Salminen, Harri Nurminen, Ari-Pekka Toivonen.

Suomen Kerta Oy

Markku Häyrynen, Sami Laakso, Erkki Rimo, Toni Orponen.

TES-perusteiset työryhmät ja toimikunnat

Työaikatyöryhmä

Petri Vanhala, Juhani Siira.

Työoikeustyöryhmä

Juhani Siira, Jouni Salminen.

Tilastotoimikunta

Esa Kaitila (opintovapaalla), Riitta Kaukonen.

Nuoret työntekijät ja ammatillinen koulutus

Päivi Turtiainen, Markku Lihavainen, Riitta Kaukonen.

Välimiesoikeus

Ilkka Nokelainen, Timo Byman.

← Koneenhoitaja Veijo Rantanen (vas.) ja pääluottamusmies Asko Knuutila Corenso United Oy Porin kartonkitehtaassa 2.5.2016.

Kuva Jussi Partanen

Työ- ja ympäristönsuojelu

Paperiliiton työsuojelutoiminnan tavoitteena on edistää kaikkien työntekijöiden turvallisuutta, terveyttä työssä ja työpaikoilla.

Työelämän rakenteelliset muutokset aiheuttavat jatkuvasti haasteita työturvallisuudelle ja työhyvinvoinnille. Viime vuosina nämä muutokset ovat jatkuneet hyvinkin voimakkaina metsäteollisuudessa. Vaikuttaakin siltä, että tästä jatkuvasta muutoksesta on tullut pysyvä olotila. Työn vaatimukset kasvavat ja opittavaa siten on jatkuvasti.

Irtsanomisien ja lomautusuhkien jatkuva paine oli suurena haasteena työsuojelun ja työhyvinvoinnin parissa työskenteleville. Tässä muutostilanteessa tulee osata tunnistaa työpaikan niin fyysiset kuin henkiset vaaratekijät sekä arvioida riskit niin, että tilanne voidaan hallita. Työturvallisuustason nostamiseen ja uudenlaisen työturvallisuuskulttuurin luomiseen pyrittiin vaikuttamaan niin, että ne näkyvät selvinä muutoksina alan tapaturmaluvissa. Varsinainen työturvallisuuskulttuuri syntyy kuitenkin työpaikoilla työntekijöiden ja työnantajan hyvänä yhteistyönä. Tulokset hyvästä työturvallisuuskulttuurista heijastuvat suoraan sekä hyvään työelämän laatuun että työtuloksellisuuteen.

Työturvallisuuskeskuksen paperiteollisuuden työalatoimikunta (Paptat) toi esiin Metsäteollisuus ry:n ja Paperiliiton ry:n yhteisesti toteuttamassa ns. HYVIS -tutkimushankkeessa esille tulleita työhyvinvoinnin osatekijöitä sekä hyviä käytäntöjä.

Vuoden aikana toteutettiin Paperiliiton työsuojelutoiminta 2014–2017 -ohjelmaa.

Paperiteollisuuden työpaikoilla toimii kaudella 2016–2017 yhteensä 107 työsuojeluvaltuutettua, joista 18 aloitti uutena. Uusille valtuutetuille järjestettiin tutustuminen liiton toimintaan. Ilmoitettuja työsuojeluasiamiehiä oli 771.

Toimintavuoden aikana järjestettiin viisi Aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueen ja kyseisen vastuualueen työpaikkojen työsuojeluvaltuutettujen yhteistapaamista. Tapaamisiin osallistui yhteensä noin 100 henkilöä. Tapaamisissa käsiteltiin mm. työpaikkojen tarkastustoimintaa sekä yhteisen työpaikan ongelmia. Palaute yhteistapaamisista niin työsuojeluviranomaisen kuin työsuojeluvaltuutettujen puolelta oli hyvin posi-

tiivinen. Tapaamisia on tarkoitus järjestää myös jatkossa.

Osallistuttiin TTK:n Paperiteollisuuden työalatoimikunnan Vantaalla järjestämään valtakunnalliseen ajankohtaispäivään; yhteensä osallistujia oli noin 60 henkilöä. Ajankohtaispäivässä kuulumme mm. työpaikkaesimerkkinä ”Meidän valinnastamme ja yhdessä tekemisestä” sekä ihmisen turvallisuustoiminnasta.

Liiton työsuojelutoimintaa ohjasi osaltaan työsuojeluvaltuutetuille suunnattu työsuojelukysely. Kysely oli tällä kertaa ns. laaja versio ja se lähetettiin 107 työsuojeluvaltuutetulle. Kyselyn vastausprosentti oli 68. Aiempien kyselyjen tuloksiin verrattuna voidaan todeta, että melu, korkeat lämpötilat ja pölyisyys ovat fyysisinä ongelma- tai rasitustekijöinä edelleen suurimpia. Psyykkisinä ongelma- tai rasitustekijöinä esiin tuli kiireellinen työtahti ja työhön sidonnaisuus. Lyhyisiin poissaoloihin johtaneita tapaturmia sattuu myös edelleen liikaa. Yhtenä muutoksena vai todeta, että turvallisuushavaintojen määrä laski ensimmäistä kertaa sinä aikana, kun työsuojelukyselyjä on tehty.

Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojeluun on viime vuosien aikana panostettu niin, että suomalaiset metsäteollisuusyritykset ovat ympäristönsuojelussa edelläkävijöitä koko maailmassa. Päästöt on saatu pienenevään murto-osaan samanaikaisesti, kun tuotanto on kasvanut.

Suomen sellu- ja paperitehtailla on käytössä ympäristöasioiden hallinnassa ympäristöjärjestelmät kuten ISO 14001 ja/tai EMAS. Toimintaa ohjaa myös niin EU-tason kuin kansallinenkin lainsäädäntö. Vuoden aikana valmisteltiin liiton ympäristö- ja energiakannanotto –julkaisun tekoa.

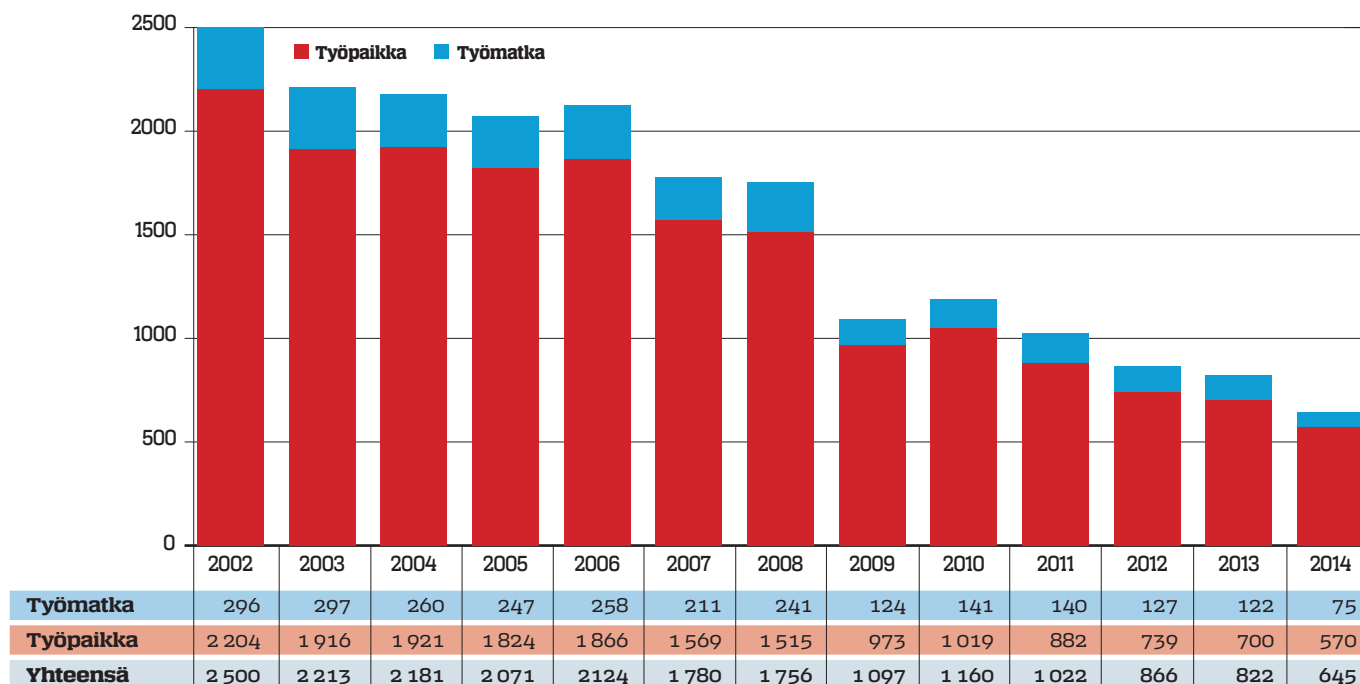
Paperiteollisuuden turvallisuus-työn työalatoimikunta (PAPTAT)

Työturvallisuuskeskuksen (TTK) paperiteollisuuden työalatoimikunta kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Lisäksi pidettiin työalatoimikunnan suunnittelupäivä. Työalatoimikunta järjesti perinteisesti ajankohtaispäivän Vantaalla.

← Työsuojeluvaltuutettu Wilho Osola
Pyroll Converting Oy:n
Siltakylän tehtaassa
22.1.2016

Kuva Jukka Koskinen

Työpaikka- ja työmatkatapaturmat sekä ammattitaudit massa- ja paperiteollisuudessa 2002–2014

→ **Massaosaston hoitaja**
Mika Mattila Jujo
Thermalin Kauttuan
tehtaalla 11.11.2016.
 Kuva Vesa-Matti Väärä

Työalatoimikunnan työskentelyyn osallistui liiton toimistosta puheenjohtajana Hannu Ulenius sekä paperiliittolaisina jäseninä Seppo Jäntti os. 21 Kaukopää, Tapio Heikkinen os. 70 Valkeakoski ja Ilkka Rosendahl os. 4 Tampere.

Kuolemaan johtaneet työtapaturmat (TOT) 2016

Tapaturmavakuutuslaitostenliitto (TVL), joka vuoden 2016 alusta on ollut Tapaturmavakuutuskeskus (TVK), on tilastoinut kuolemantapauksia vuodesta 1985. TOT-tutkinnan periaatteita muutettiin ns. teematutkinnan suuntaan vuonna 2011. Paperiteollisuudessa sattui yksi kuolemaan johtanut työtapaturma vuonna 2016. Kuolemaan johtanut tapaturma sattui Kaipolan tehtaalla ja siellä tehtiin TOT-tutkinta.

Työtapaturmat 2014

Toimialaluokituksen muunto vaikutti merkittävästi tilastointiin (vanhasta TOL 2002 luokituksesta luokitukseen TOL 2008). Vanhalla luokituk-

sella oli tilastoaineistot sattumisvuoteen 2007 asti, ja uudelle luokitukselle on tehty konversiota menneiden vuosien aineistoon. Uuden luokituksen aineisto on käytettävissä alkaen sattumisvuodesta 1999.

Tästä aiheutuu se, että eri luokituksilla tehdyt tilastot voivat näyttää eri lukuja sattumisvuosille 1999–2007. Huomioitavaa on, että toimiala on vahingoittuneen henkilön työnantajan toimiala, yritykset saattavat sijoittua eri tavalla toimialoille eri luokituksissa.

Kun tilastoja tarkastellaan niin, että työtapaturmat suhteutetaan miljoonaa työtuntia kohden, jolloin tulee huomioduksi myös vähentynyt työntekijöiden määrä, niin vuonna 2014 luku oli 19,0 ja vuonna 2015 17,0

Huomion arvoista on se, että sattuneiden työtapaturmien sekä työmatkatapaturmien kappalemäärät kulkevat edelleen alenevaan suuntaan, mutta myös se, että suhteutettuna työtapaturmat miljoonaa työtuntia kohden on aleneva. Olemme edelleen vuonna 2015 tapaturmaluvuissa alle teollisuuden keskiarvon, mitä on pidettävä hyvänä asiana.

**Kemijärveläinen
Matti Pirttijärvi
Rovaniemellä
matkalla töihin
12.12.2016. Pirttijärvi
työskentelee
prosessinhoitajana
Stora Enson Veitsi-
luodon paperi-
tehtaalla Kemissä.**
Kuva Kaisa Sirén

Hallinto

Liittovaltuusto

Liittovaltuuston jäsenet ja kokouksiin osallistumiskerrat

Puheenjohtaja Ilkka Nokelainen os. 21 Kaukopää ja varapuheenjohtaja Jouko Suomalainen os. 41 Veitsiluoto.

Varsinainen jäsen Pirkanmaan piiri	Osasto	Kertaa	Varajäsen	Osasto	Kertaa
Tienari Tapio	38	2	Ylimäki Janne	4	0
Honkala Harri	45	2	Petman Ari	50	0
Eronen Mika	2	1	Turunen Matti	38	1
Järvinen Vesa	75	2	Lehtonen Marko	70	0

Länsi-Suomen piiri

Katavisto Jouni	42	2	Virtanen Seija	24	0
Hägglom Kari	3	1	Hanka Aki	89	1
Erkkilä Pekka	7	2	Salminen Petri	8	0

Etelä-Suomen piiri

Lindholm Harri	87	2	Lemberg Pentti	87	0
Kauppinen Timo	83	2	Lehtonen Tino	54	0
Peräkylä Ossi	39	1	Mattila Ilkka	81	0

Kymen piiri

Ropponen Ville	17		Haanpää Jarmo	48	2
Pesonen Paavo	19	2	Salminen Ismo	85	0
Riipinen Petri	86	2	Punakivi Jari	15	0
Kiander Petri	81	2	Kasurinen Harri	81	0
Tuominen Sami	73	2	Wikström Janne	32	0
Ropa Tommi	73	1	Heikkinen Visa	73	0

Saimaan piiri

Väärä Jaakko	22	0	Metsälä Sami	13	2
Kortelainen Harri	23	2	Virtanen Kimmo	23	0
Viskari Mika	25	2	Löppönen Paavo	25	
Nokelainen Ilkka	21	2	Hulkko Arto	21	

Keski-Suomen piiri

Kallio Jari	11	2	Rautiainen Ismo	13	0
Alanen Tuomo	80	2	Kyrö Marja-Leena	77	0
Korteoja Harri	13	2	Peltonen Sirpa	80	0

Pohjois-Karjalan piiri

Voutilainen Jukka	14	2	Suni Pentti	88	1
Ahonen Eero	55	2	Happonen Leo	55	0
Kervinen Arto	30	2	Korkalainen Raija	88	0

Pohjois-Suomen piiri

Määttä Urho	41	2	Huhtakangas Juha	41	0
Simula Juhani	33	2	Halme Reima	33	0
Suomalainen Jouko	41	2	Berg Timo	41	0
Tyni Alpo	52	2	Luoto Marko	52	0

Yleisvarajäsenet:

Ovaska Tiina os. 21, Sihvola Kimmo os. 12, Kainu Keijo os. 77, Pötry Tero os. 44,
Niskanen Timo os. 46, Bragge Tommi os. 19, Tapola Jussi os. 15, Paakkola Jari os. 43 Oulu, Tervo Timo
os. 62 Tampere, Hirvinen Pertti os. 13 Äänekoski.

Liiton hallitus

Liiton hallituksen jäsenet ja kokouksiin osallistumiskerrat

Varsinainen jäsen	Osasto	Kertaa	Varajäsen	Osasto	Kertaa
Vanhala Petri	pj.	12	Suhonen Timo	10	0
Lumikumpu Päivi	46	12	Gren Antti	44	0
Virtanen Timo	5	11	Koivu Ahti	5	0
Surkka Kimmo	70	11	Salokivi Markku	70	0
Aitonurmi Jouko	42	11	Susi Pertti	7	0
Rikkilä Kari	44	12	Pehkonen Minna	55	0
Paajanen Jorma	77	12	Lampinen Mika	43	0
Ruotsalainen Veijo	52	12	Pajunen Esa	11	0
Leinonen Markku	15	11	Rimo Jukka	17	0
Untolahti Pasi	19	12	Mentula Hannu	85	0
Heikkilä Jari	4	12	Lindeman Veli-Matti	11	0
Pärnänen Kai	14	11	Pajuoja Mika	47	0
Kaikkonen Olli-Pekka	43	10	Itämies Ari	43	0
Siren Matti	81	12	Flink Kai	38	0

Yleisvarajäsenet:

Manninen Pasi os. 52, Soikkeli Katja 21, Sihvonon Pasi 42 (1), Virta Jukka os. 7, Valtonen Anu os. 22, Ylö-
nen Veli-Matti os. 81, Pulli Timo os. 13, Soininen Aku os. 23, Rimpilä Harkki os. 86, Lehtonen Mika os. 2,
Karhu Keijo os. 45 (3), Tanskanen Veikko os. 87.

Järjestötoiminta

Paperiliiton järjestötoiminnan päämääränä on järjestäytynyt, yhtenäinen ja osallistuva jäsenistö. Päämäärään pyrittiin mm. hyvällä edunvalvonnalla, koulutuksella sekä jäsenistöä aktivoivilla tapahtumilla. Järjestötoiminnan toteuttamisen lähtökohtana olivat liittokokouksen päätökset ja linjaukset sekä liiton painopisteet. Paperiliiton järjestötoiminnan päämääränä oli yhtenäinen ja järjestäytynyt jäsenistö, jonka asioita hoidetaan tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti. Järjestötoiminnan toteuttamisen lähtökohtana olivat liittokokouksen päätökset, liiton painopisteet ja edunvalvonnan tukeminen. Järjestäytymisaste säilyi korkeana ja ammattiosastot olivat hyvin järjestäytyneitä ja toimivia.

Järjestötoiminta oli vuoden aikana vilkasta ja sitä sävyttivät liiton 110-vuotisjuhlat ja valmistautuminen liittokokoukseen. Vuoden aikana käytettiin paljon aikaa liittofuusiovalmisteluihin, joista tarkemmin liiton katsauksessa. Järjestöosastolta oli edustus sääntöjä, järjestötoimintaa, koulutusta ja kansainvälistä edunvalvontaa käsittelevissä työryhmissä.

Paperiliitto täytti 110 vuotta ja se heijastui monin eri tavoin vuoden aikana.

Liiton syntymäpäivänä 14.4. kokoontuivat aktiivit Kohti sopimusta -seminaariin Helsinkiin. Työväenmuseo Werstaalla avattiin paperiliittolaisien työstä kertova näyttely, joka kuvasi yli sadan vuoden ajalta alamme työpaikkojen arkea ja työn muuttumista fyysisesti raskaista työstä henkisesti kuormittavaan teollisuustyöhön. Näyttelyssä tuotiin esiin myös aktiivien yhteiskunnallinen rooli vaurastuvassa maassamme.

Paperiliittolaisia osallistui myös seuraaviin juhla-vuoden jäsentapahtumiin:

- ▷ keilakisat
- ▷ jäsenristeily +60-vuotiaille
- ▷ motoristien kokoontumisajot
- ▷ perhetapahtuma Tykkimäellä
- ▷ Työväen Musiikkitapahtuma
- ▷ jalkapallotapahtuma.

Koulutustoiminta

Jäsenille järjestetyn ay-koulutuksen tehtävänä oli herättää kiinnostusta liiton toimintaan ja luoda

Kurssit

Kiljavan opiston kursseille paperiliittolaiset osallistuivat seuraavasti:

Ammattiosaston tilin-/toiminnan-tarkastajien kurssi	4
ATK-kirjanpidon perusteet	1
Kansainvälisen yhteistyön koulutusohjelma	1
Kuukauden kurssi	1
Luottamusmiesten peruskurssi (yleinen)	8
Luottamusmiesten jatkokurssi osa 1 (yleinen)	1
Luottamusmiesten jatkokurssi osa 2 (yleinen)	1
Minä ja työyhteisöni muutoksessa: työpsykologian kurssi	1
Neuvottelutaidon kurssi	1
Puheenjohtaja- ja sihteerikurssi	4
Sosiaaliturvan perusteet	2
Tuottavuus ja hyvinvointi: lm-täydennyskurssi	1
Työkyvyn hallinta	1
Työoikeuden peruskurssi	2
Työpaikan yhteistyö – yhdessä tekeminen	1
Työsuojelulainsäädännön kurssi	2
Työsuojelun peruskurssit (3 kpl)	37
Työsuojelun jatkokurssi osa 1	19
Työsuojelun jatkokurssi osa 2	20
Yksityisyyden suoja ja työelämä	4

Murikka-opiston kursseille paperiliittolaiset osallistuivat seuraavasti:

Kansainvälisen toiminnan kurssi	2
---------------------------------	---

TSL:n kursseille paperiliittolaiset osallistuivat seuraavasti:

Eläkkeelle jäämisen valmennus	1
-------------------------------	---

sellaisia valmiuksia, että jäsen omalla toiminnallaan kykenee edistämään yhteisiä tavoitteita niin työpaikka-, ammattiosasto- kuin liittotasollakin. Järjestökoulutus perustui EK:n ja SAK:n väliseen yleis- ja koulutussopimukseen sekä erikseen sovituihin kursseihin.

Paperiliitto käytti järjestökoulutuksessa mm. Kiljavan opiston ja TSL:n koulutuspalveluja, jotka jakautuvat luottamusmieskoulutukseen, työsuojeluvaltuutettujen koulutukseen ja ammattiosaston toimihenkilöiden koulutukseen. Kiljavan

← Heli Sinisalo ja hänen lapsenlapsensa Viivi Paperiliiton perhetapahtumassa Tykkimäen huvipuistossa Kouvossa 11.6.2016.
Kuva Reima Kangas

↓ Kolmivuotias
Rebecca Puralan
lomakeskuksessa
26.7.2016.

Kuva Eeva Eloranta-Jokela

opisto ja Voionmaan opisto yhdistyivät vuoden alussa. Tämä avasi paperiliittolaisille uusia mahdollisuuksia osallistua paikkakunnilla pidettäviin koulutuksiin.

Tarjolla olevasta koulutuksesta tiedotettiin jäsenistölle sähköpostitse, liiton kotisivuilla ja Paperiliitto-lehdessä. Ammattiosastoille lähetettiin lisäksi muitakin kurssiesitteitä, tiedotteita sekä sähköposteja kursseista. Kurssitarjontaa pidettiin esillä kevät- ja syyskokouksissa sekä muissa liiton ja osastojen tilaisuuksissa.

Koulutuspolitiikka

Koulutuspoliittisen toiminnan päämääränä oli alallemme tulevien ja nykyisten työntekijöiden oikeus ammatilliseen koulutukseen henkilön lähtökohdista riippumatta. Tavoitteena oli edistää ammatillisen aikuiskoulutuksen avulla jäsenten valmiuksia kohdata työelämän muutoksia ja siihen liittyvän monialaisen osaamisen valmiuksia.

Ammatillisen koulutuksen reformi oli yksi maan hallituksen kärkihankkeita ja se oli koko vuoden kiivaankin yhteiskunnallisen keskustelun aiheena. Liitto on osallistunut keskusteluun eri koulutusalan työryhmissä tuoden esille huolen siitä, ettei työssä oppimisesta tulisi vastikkeet-
ta tehtävää työtä, jolla korvattaisiin vakinaisten työntekijöiden työtä. Reformi on vielä kesken, mutta sen olisi tarkoitus tulla voimaan vuoden 2018 alusta. Keskeisiä pyrkimyksiä toimintavuoden loppuun mennessä oli mm. tutkintojen uudistaminen, yhdistäminen ja muokkaaminen sekä koulutuksen järjestäjäverkoston supistaminen; suunnitteilla on koulutussopimusmalli, jossa ammattiin opiskelu tapahtuisi pääasiassa työssä oppimalla. Vuosina 2017 – 2019 hallituksen tavoitteena on leikata 190 miljoonaa euroa vuodessa hallitusohjelmassa määritellyn ammatillisen koulutuksen reformin vuoksi.

Alalamme on valmistauduttu hyvissä ajoin muutoksiin. Kymmenkunta vuotta sitten alkanut alamme koulutuksen myllerrys vain jatkui. Opetushallitus oli asettanut työryhmän uudistamaan prosessiteollisuuden alan tutkintojen perusteita; työryhmässä oli liiton edustus. Uudet tutkin-

non perusteet lähtivät lausuntokierrokselle vuoden lopulla.

Paperi-, puu- ja kemian alojen koulutuksen tulevaisuuden ennakointipajassa käsiteltiin teollisuuden murrosta, jossa eri alat lähestyvät toisiinsa. Digitalisaation hallinta ja teollisen internetin käytön laajeneminen tuovat uusia haasteita alan työntekijöiden osaamisvaatimuksiin. Näitä ovat esimerkiksi prosessiosaamisen ja laatu- ja laadun laajeneminen kaikkiin tuotannon vaiheisiin. Osaamisvaatimuksissa korostuu koko biotalouden arvoketjun tunteminen, mikä merkitsee koulutuspanostusta bioprosessien toiminnan tuntemiseen sekä ylipäättään matemaattis-luonnon-tietellisiin aiheisiin. Toisena alueena korostuu uusien materiaalien ominaisuuksien ja tuotantoteknisten ratkaisujen tunteminen kuten selluloosa-pohjaiset kuitumateriaalit ja komposiittimateriaalit. Kolmanneksi osaamisvaatimukset kasvavat energiaosaamisessa, mikä merkitsee sähkö- ja lämpöteknistä perusosaamista.

Teollisen internetin ja digitalisaation vaikutusta teolliseen työhön ja osaamisvaatimuksiin käsiteltiin pohjoismaisella tasolla IN:n koulutuspoliittisessa verkostossa.

Tasa-arvotoiminta

Paperiliiton toiminnassa tasa-arvo on valtavirtaistettu kaikkeen liiton toimintaan. Tasa-arvoasioiden hoidossa painottuivat lainsäädäntömuutosten kouluttaminen ja niistä tiedottaminen ja vaadittavista toimenpiteistä aiheutuneiden muutosten valvominen. Ylipäättään sukupuolten tasa-arvoisen kohtelun vaatimus oli esillä yhteiskunnallisessa keskustelussa viime vuosia vilkkaammin.

Ammattiosastoille tiedotettiin lakimuutoksista ja tasa-arvosuunnitelmien päivittämistarpeista. Muutamien työpaikkojen tasa-arvoaostojen kanssa liitto teki yhteistyötä työpaikkojen tasa-arvo- ja henkilöstösuunnitelmien saattamiseksi ajan tasalle. Lisäksi liitto järjesti yhteistyössä työnantajan kanssa kurssipäivän aiheesta. Aiheesta pidettiin myös lyhytkursseja ammattiosastoille.

Paperiliitto järjesti tasa-arvoasioiden hoitajille koulutuspäivät Tampereella. Aiheena oli uudistunut tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslainsäädäntö. Lisäksi käsiteltiin sitä, miten tasa-arvo näkyi alamme työehtosopimuksissa. Koulutuspäiville osallistui 34 tasa-arvoasioiden hoitajaa ammattiosastoistamme.

Paperiliittolaisia naisia osallistui Metalliliiton Savo-Karjalan aluetoimiston järjestämään naisten foorumiin Lappeenrannassa.

Nuorisotoiminta

Ammatillisten koulutuspaikkojen määrä ei pape-riteollisuuden aloilla lisääntynyt, ja osa oppilaitosryhmistä toimi vajaan. Vierailimme koulutiedotustilaisuuksissa kaikilla niillä paikkakunnilla, missä alan koulutuslinja käynnistyi. Oppilaille kerrottiin ammattiliiton tärkeimmät tehtävät työntekijöiden etujärjestönä ja lisäksi heille luotiin uskoa alan toimintaedellytyksistä myös tulevaisuudessa. Oppilaat liittyivät mielellään Paperiliiton oppilasjäseniksi.

Paperiliitto jatkoi yhtenä opiskelijajärjestö SAKKI ry:n jäsenenä. Tarjosimme oppilasjäsenillemme jäsenetuna mahdollisuutta ottaa SAKKI-kortti maksutta. Kortilla oppilasjäsen saa Paperiliiton jäsenetujen lisäksi opiskelijoille suunnattuja jäsenetuja ja muita opiskelijaa auttavia palveluita.

Paperiliiton 110-vuotisena juhluvuonna järjestimme salibandy- ja jalkapalloturnaukset Helsingissä. Tilaisuuksiin osallistui liiton nuorempaa jäsenpolvea. Tilaisuuksissa syntyy myös keskustelua perinteisimmiltä alueilta liiton toiminnassa. Joukkueet saatiin kasattua myös toimiston nimien alle.

SAK:n toimintaryhmät järjestivät maakunnissa alueellisia tilaisuuksia, joita markkinoimme alueemme nuorille jäsenille. SAK:n nuorisotoimin syksyllä Helsingissä järjestämään Duuni-semi-naarin osallistui myös paperiliittolaisia.

Työttömien ay-jäsenten tukiyhdistys Tatsi täytti kuluneena vuonna 20 vuotta; Paperiliitto osallistui tukikeräykseen sekä juhlaseminaariin. Tatsi järjestää työttömille ja lomautetuille nuorille virkistystoimintaa. Tilasimme kaikille alle 35-vuotiaille työttömille tai lomautetuille jäsenillemme Tatsi-lehden ja markkinoimme tilaisuuksia omista tiedotusvälineistämme.

Lomatoiminta

Paperiliitto tarjosi vuonna 2016 jäsenilleen monipuolista lomatoimintaa. Lomia oli tarjolla työssä oleville, työttömille, lapsiperheille ja eläkeläisille.

Paperiliitolla on kolme omaa lomakeskusta: Särkelä Särkisalossa, Purala Jaalassa ja Törmälä Kuusamossa. Vuoden 2014 kesäkuusta alkaen Pa-

periliiton lomapaikat muuttuivat maksullisiksi.

Paperiliitto omistaa Holiday Clubin lomaosakkeita, jotka ovat kaikkien paperiliittolaisten vuokrattavissa. Huoneistoja on Vuokatin Katinkullassa, Punkaharjulla, Saariselällä, Lappeenrannan Saimaalla ja Tampereella.

Paperiliitto järjesti vuonna 2016 oman hyvinvointiloman Tahkolla. Haettavina olevia jaksoja oli kaksi.

Paperiliitto myönsi 55-vuotta täyttäneille pitkäaikaisille jäsenilleen veteraanilomaedun. Etu oikeutti neljän yön maksuttomaan majoitukseen Keurusharjun loma-asunnoissa sekä 100 euron arvoiseen lomaseteliin, jolla on voinut ostaa palveluja Mäntän Klubilta. Vaihtoehtoisesti haki- ja saattoi valita Holiday Clubin 100 euron lahjakortin.

Paperiliitto osallistui SAK:n, TUL:n ja Kisakeskuksen järjestämälle perinteiselle Pohjantähti-leirille tukemalla perheiden osallistumista leirille.

Ohjattuja lomiam tarjottiin yhteistyössä Hyvinvointilomat ry:n kanssa. Lomajärjestöjen lomat ovat Raha-automaattiyhdistyksen tukemaa toimintaa, joille osallistujat valitaan taloudellisin ja sosiaalisin perustein. Lopulliset valinnat lomalle valituista tekee aina ao. lomajärjestö. Paperiliiton kautta oli mahdollista hakea kolmelle työttömien jaksolle, neljälle ohjatulle lapsiperheiden lomajak-solle ja neljälle eläkeläisten lomalle.

Paperiliitto maksoi omien työttömien jäsentensä omavastuuosuuden työttömille suunnatuille jaksolle.

Jäsenalennuksia Paperiliiton jäsenille tarjosi vuonna 2016 mm. Levi hotel Spa, Imatran kylpylä, Mäntän klubi, Restel, Tallink Silja, Suomi Camping ja Yyterin kylpylä.

Pht ry. järjesti 1.askel -hyvinvointijaksoja lapsiperheille sekä työttömille tai lomautettuina oleville aikuisille. 1.askel toiminta ei ole lomatoimintaa vaan osallistujien terveyttä ja hyvinvointia ylläpitävää toimintaa, jonka tarkoituksena on innostaa palkansaajia liikkumaan ja pitämään huolta terveydestään ja jaksamisestaan. Toimintaa tuetaan Raha-automaattiyhdistyksen varoista. PHT ry valitsi osallistujat.

Paperiliitto markkinoi loma- ja hyvinvointijaksoja ja jäsenalennuksia Paperiliitto-lehdessä, liiton nettisivuille sekä Facebookissa. Osastojen loma-asoiden hoitajille laitettiin muistutuksia haettavina olevista jaksoista muutaman kerran vuodessa.

Liiton jäsenyydet

Liitto oli jäsenenä seuraavissa kotimaisissa yhteisöissä:

- ▷ Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry.
- ▷ Terveystieteiden edistämiskeskus
- ▷ Työväenperinne ry
- ▷ Työväen Sivistysliitto TSL ry
- ▷ Suomen ammattiliittojen lomajärjestö SAL ry
- ▷ Suomen Ammattiliittojen Solidaarisuuskeskus SASK ry
- ▷ Suomen ammattiin opiskelevien keskusliitto SAKKI ry
- ▷ Palkansaajien tutkimuskeskus
- ▷ Työttömien ay-jäsenten tukiyhdistys – TATSI ry
- ▷ Työväen Museoyhdistys ry
- ▷ Suomen Metsäyhdistys ry
- ▷ Teollisuuden Palkansaajat ry
- ▷ Palkansaajalehdet PALE ry
- ▷ Kansan Sivistystyönliitto ry

Liitto kuului kertomusvuoden aikana seuraaviin kansainvälisiin järjestöihin:

- ▷ Kansainvälinen Tehdastyöväen Federaatio IndustriALL Global Union
- ▷ Euroopan Tehdastyöväen Federaatio IndustriALL European Trade Union
- ▷ Pohjoismaiden Teollisuustyöntekijät IN

SAK:n valtuuston paperiliittolaiset jäsenet kaudella 2011–2016

- ▷ Jouko Aitonurmi Rauma 42, varajäsenet Pasi Untolahti Kuusankoski 19, Kari Rikkilä Lauritsala 44
- ▷ Arto Hulkko Kaukopää 21, varajäsenet Ari Liirus Tainionkoski 22, Petri Kiander Heinola 81
- ▷ Jorma Paajanen Äänekoski 77, varajäsenet Timo Virtanen Mänttä 05, Ahti Koivu Mänttä 05
- ▷ Petri Salminen Rauma 08, varajäsenet Timo Hietanen Jämsänkoski 11, Irene Limola Lempäälä 75
- ▷ Juhani Simula Kemi 33, varajäsenet Olli-Pekka Kaikkonen Oulu 43, Kai Flink Kyröskoski 38

SAK:n hallitus

SAK:n hallituksen varsinaisena jäsenenä Petri Vanhala ja henkilökohtaisena varajäsenenä Juhani Siira sekä Timo Byman.

SAK:n hallituksen asettamiin asiantuntijaryhmiin kuuluvat henkilöt

- ▷ Sopimusvastaava Markku Häyrynen
- ▷ Juristit Juha Koivisto ja Jouni Salminen
- ▷ Sosiaalipoliittiset asiantuntijat Markku Häyrynen
- ▷ Kansainväliset asiantuntijat Esa Kaitila (opintovapaalla)
- ▷ Työsuojeluvastaavat Hannu Ulenius
- ▷ Työelämän tutkijat ja kehittäjät Esa Kaitila (opintovapaalla)
- ▷ Ay-koulutusvastaavat Päivi Turtiainen
- ▷ Tasa-arvovastaavat Päivi Turtiainen
- ▷ Koulutuspoliittiset asiantuntijat Päivi Turtiainen
- ▷ Maahanmuuttopoliittinen työryhmä Hanna-Kaisa Siimes
- ▷ Talous- ja elinkeinopoliittiset asiantuntijat Esa Kaitila (opintovapaalla)
- ▷ Ilmasto- ja energiatyöryhmä Hannu Ulenius
- ▷ Omistajapolitiikan työryhmä Petri Vanhala
- ▷ Viestintävastaavat Eija Valkonen ja Eeva Eloranta-Jokela
- ▷ Järjestövastaavat Juhani Siira ja Markku Lihavainen
- ▷ Nuorisovastaavat Markku Lihavainen
- ▷ Talousvastaavat Markku Leppänen
- ▷ Tietohallintovastaavat Päivikki Wesslin

SAK:n eri työryhmiin ovat kertomusvuoden aikana kuuluneet:

- ▷ SAK – EK tilastolautakunta Esa Kaitila varajäsenenä (opintovapaalla)

Muut yhteisöt

- ▷ Teollisuuden Palkansaajien neuvottelukunta (TP) Petri Vanhala varsinaisena jäsenenä ja Markku Leppänen varajäsenenä
- ▷ Teollisuuden Palkansaajien (TP) sopimuspoliittinen työryhmä Markku Häyrynen
- ▷ Teollisuuden Palkansaajien (TP) yhteistoimintaryhmä Markku Lihavainen
- ▷ Teollisuuden Palkansaajien (TP) työ- ja ympäristönsuojelutyöryhmä Hannu Ulenius
- ▷ Teollisuuden Palkansaajien (TP) elinkeinopoliittinen työryhmä Esa Kaitila
- ▷ Palkansaajien koulutussäätiön hallitus Päivi Turtiainen varsinaisena jäsenenä ja Markku Leppänen varajäsenenä

- ▷ Suomen ammattiliittojen lomajärjestö SAL ry:n valtuusto Hanna-Kaisa Siimes, varajäsenenä Päivi Turtiainen, hallituksen jäsen Markku Häyrynen
- ▷ Palkansaajien hyvinvointi ja terveys PHT:n hallituksen varajäsen Hanna-Kaisa Siimes
- ▷ Eläkelautakunnan varajäsen Markku Häyrynen
- ▷ Vakuutusyhtiö Kalevan hallintoneuvosto Petri Vanhala
- ▷ Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen hallituksen varajäsenenä Petri Vanhala
- ▷ Työeläkevakuutusyhtiö Varman eläkeasiain neuvottelukunnan jäsen Juhani Siira
- ▷ Työeläkevakuutusyhtiö Varman vakuutettujen neuvottelukunnan jäsenenä Timo Virtanen ja Kai Kolho
- ▷ Koulutusrahaston hallintoneuvosto varajäsenenä Petri Vanhala
- ▷ Kemiallisen metsäteollisuuden koulutusjohtokunta Petri Vanhala
- ▷ Metsäneuvosto Timo Byman varsinaisena jäsenenä ja Juhani Siira varajäsenenä
- ▷ Palkansaajien tutkimuslaitoksen edustajisto Jouni Salminen varaedustajana
- ▷ Levin Matkailukeskuksen hallitus Juhani Siira varsinaisena jäsenenä sekä Sari Nikkilä varajäsenenä
- ▷ Ylläksen Terveysshotellin hallitus Petri Vanhala puheenjohtajana, hallituksen jäsenenä Markku Leppänen ja Juhani Siira
- ▷ Välimiesoikeus Ilkka Nokelainen ja Timo Byman varsinaisina jäsenenä sekä Juhani Siira ja Jouko Suomalainen os. 41 Veitsiluoto varajäsenenä
- ▷ Prosessiteollisuuden tutkintotoimikunta Päivi Turtiainen
- ▷ Paperiteollisuuden tutkintotoimikunta Päivi Turtiainen
- ▷ Automaatioasentajan tutkintotoimikunta Harri Honkala
- ▷ Kemian alan sekä paperi- ja puualankoulutus-toimikuntaan Päivi Turtiainen varajäsenenä
- ▷ Työturvallisuuskeskuksen (TTK) paperiteollisuuden työalatoimikunta (PAPTAT) Hannu Ulenius, Seppo Jäntti os. 21 Kaukopää, Tapio Heikkinen os. 70 Valkeakoski ja Ilkka Rosendahl os. 4 Tampere
- ▷ Työturvallisuuskeskuksen (TTK) teollisuusryhmä Hannu Ulenius
- ▷ Tapaturmavakuutuskeskuksen (TVK) työpaikkaonnettomuuksien tutkintaryhmä (TOT) Hannu Ulenius
- ▷ Hengitysliitto Heli ry:n asbestityöryhmä Hannu Ulenius
- ▷ Vakuutusosikeus Juha Koivisto varajäsenenä
- ▷ Metsämiesten säätiö Petri Vanhala
- ▷ SASKin hallituksen jäsenenä Päivi Turtiainen
- ▷ IndustriALL Europan hallituksen jäsenenä Petri Vanhala
- ▷ IndustriALL Europan teollisuuspoliittinen komitea Petri Vanhala
- ▷ IndustriALL Europan sosiaalidialogikomitea Esa Kaitila (opintovapaalla)
- ▷ IndustriALL Europan yrityspoliittinen komitea Markku Lihavainen
- ▷ IN:n hallitus Petri Vanhala
- ▷ IN:n työympäristöpoliittinen verkosto Hannu Ulenius
- ▷ IN:n sopimuspoliittinen verkosto Markku Häyrynen
- ▷ IN:n yrityspoliittinen verkosto Markku Lihavainen
- ▷ IN:n koulutuspoliittinen verkosto Päivi Turtiainen
- ▷ IN:n teollisuuspoliittinen verkosto Esa Kaitila (opintovapaalla)
- ▷ Ylläksen Terveysshotelli Oy, toimitusjohtaja Markku Leppänen
- ▷ Kiinteistö Oy Keurusharju, toimitusjohtaja Markku Leppänen
- ▷ Kiinteistö Oy Mannerheimintie 103 b, hallituksen jäsen Markku Leppänen
- ▷ Kiinteistö Oy Plaza Rondo, hallituksen jäsen Markku Leppänen
- ▷ Kiinteistö Oy Paasivuorenkatu 4–6, hallituksen jäsen Markku Leppänen
- ▷ Airport Plaza Business Park – hallituksen jäsen Markku Leppänen
- ▷ Kiinteistö Oy Plaza Park, hallituksen jäsen Markku Leppänen
- ▷ Kiinteistö Oy Plaza Presto, hallituksen puheenjohtaja Markku Leppänen

**Timo Vääntinen (vas.),
Jukka Voutilainen
ja Mika Tervo Stora
Enson Varkauden
tehtaan uudella
kartonkikoneella
31.3.2016**
Kuva Matias Honkamaa

Viestintä

→ Paperiliitto-lehti ilmestyi vuoden aikana kymmenen kertaa.

Vuoteen sisältyi poikkeuksellisen paljon tärkeää viestittävää sekä jäsenistölle, muille ammattiliitoille että laajemminkin yhteiskuntaan.

Paperiliitto täytti 110 vuotta, mihin liittyi erilaisia jäsentapahtumia ympäri vuoden sekä Tampereella Työväenmuseumo Werstaalla lokakuussa avattu Paperiduunarit-näyttely. Tapahtumista tiedotettiin jäsenistölle ja myös median edustajia kutsuttiin paikalle osaan tapahtumia.

Liitto aloitti neljän teollisuusliiton yhdistymistä koskevan selvitystyön. Viestintäosastolta oli edustus maaliskuusta lähtien liittouuusiota ja sen viestintää suunnittelevissa työryhmissä. Paperiliiton nettisivujen kautta järjestettiin huhti-toukokuun vaihteessa jäsenille osoitettu kysely liittojen yhdistymisestä. Äänioikeutettuja oli 16 397. Heistä 3,6 prosenttia eli 606 henkilöä äänesti. Kyselyssä kysyttiin, pitkö vastaaja parempana vaihtoehtona, sitä, että Paperi-, Puu- ja Metalliliitto ja TEAM yhdistyvät vai sitä, että eivät yhdisty. Vastaajista 61 prosenttia piti parempana yhdistyä.

Vuoden alkupuolella viestintä seurasi tiiviisti myös keskusjärjestötason yhdistymishanketta. Hanke ei toteutunut, koska SAK ja STTK päättivät jatkaa toimintaa itsenäisinä.

Kevään aikana Paperiliitto kävi Metsäteollisuus ry:n kanssa työehtosopimusneuvotteluja maan hallituksen pitkään valmistellun kilpailukykykysymyksen pohjalta. Neuvotteluista tiedotettiin jäsenistölle liiton lehdessä, nettisivuilla ja Facebookissa. Facebookissa Paperiliiton sivustosta tykänneiden määrä läheni loppuvuodesta 1000 henkilön rajaa.

Vaiheikas vuosi lisäsi tiedotusvälineiden yhteydenottoja. Viestintä avusti toimittajia haastattelujen ja asiantuntijoiden etsimisessä sekä välitti taustatietoja liitosta ja alasta.

Paperiliitto-lehti

Paperiliitto-lehti ilmestyi 10 kertaa. Pääjutuissa jatkettiin linjaa tuoda henkilökohtaisten tarinoiden kautta esiin työelämää tai elämää yleensä käsitteleviä aiheita. Pitkään suunnitelmassa ollut reportaasi Juankosken kartonkitehtaan värikkäistä vaiheista julkaistiin kesäkuun numerossa.

Lehdessä julkaistiin 110-vuotisjuhlavuoden kunniaksi 10-osainen juttusarja Paperiliiton historiasta vuodesta 1906 tähän päivään. Sarja ideoitin yhteistyössä Työväenmuseumo Werstaan kanssa ja sen kirjoitti tutkija Marita Viinamäki. Kuva-aineis-

tona käytettiin myös Paperiliiton omaa valokuva-arkistoa. Jutun aihepiirit ja kuvat sisältyivät laajamittaisempina varsinaiseen näyttelyyn.

Lehti seurasi Äänekoskelle rakennettavan biotuotetehtaan vaiheita Tehdas nousee -sarjassa.

Kansainvälinen toiminta

Kansainvälinen edunvalvonta

Paperiliiton kansainvälinen toiminta hoidetaan erilaisten kansainvälisten organisaatioiden kautta sekä suoraan kahdenvälisesti. Liiton kansainvälistä edunvalvontaa ohjaavat kansallisen edunvalvonnan linjaukset.

Kansainvälisissä järjestöissä ja verkostoissa toimimisen tarkoituksena on edistää työelämän perusoikeuksien toteutumista ja valvoa alamme toimintaedellytyksiä erityisesti EU:ssa harjoitettavan poliittisen päätöksenteon osalta.

IndustriALL Global Unionissa toimittiin maailmanlaajuisella tasolla ja IndustriALL European Unionissa maanosamme tasolla. Pohjoismaisella tasolla työskentely tapahtui Nordic-IN:ssä ja sen työryhmissä.

Solidaarisuustoiminta

Paperiliiton solidaarisuustoiminnassa keskityttiin tukemaan niiden maiden liittoja, joissa suomalaiset metsäkonsernit toimivat. Solidaarisuustoiminnan päämääränä on saada oikeudenmukaiset työehdot ja kohtuulliset elinolosuhteet kaikille alamme työntekijöille kaikkialla maailmassa. Uruguayn järjestämishanketta toteutettiin yhdessä Metalliliiton kanssa. SASKin toiminta painottuu kaikkein köyhimpiin maihin: Mosambikin hanke keskittyi työntekijöiden järjestämiseen ja työehtosopimuskoulutukseen; hanke toteutettiin yhdessä teollisuusliittojen kanssa.

EWC-toiminta

Eurooppalainen yritysneuvosto EWC toiminta on konsernien henkilöstön yhteistoimintaa, toiminta perustuu EU-direktiiviin ja kansalliseen lainsäädäntöön. Paperiteollisuudessa toimii suomesa useita konserneja jotka täyttävät EU-direktiivin ehdot EWC toiminnan osalta.

Metsäyhtiöitä joiden EWC toimielimissä on paperiliittolaisia henkilöstön edustajia, toimi suomesa vuonna 2016 kymmenen yritystä. Näiden yhtiöiden EWC jäsenenä ja varajäsenenä, toimi lähes sata paperiliittolaista EWC edustajaa.

Teollisuuden Palkansaajat on käytännössä ainoa taho joka järjestää suomesa EWC edustajille, muutakin koulutusta kuin kielikoulutusta. TP järjesti vuonna 2016 yksipäiväisen seminaarikoulutuksen johon osallistui 13 paperiliittolaista EWC edustajaa. Lisäksi TP järjesti kaksipäiväisen koulutustilaisuuden, johon osallistui 9 paperiliittolaista EWC edustajaa. Koulutustilaisuudet perehtyivät edustajien oikeuksiin saada yhtiöltä tietoa ylikansallisissa toimenpiteissä, jonka lisäksi koulutuksissa on käyty läpi mm. edustajien salassapito säännöksiä.

Ammattiliitto PRO oli suomalaisena liittona mukana Euroopan Unionin yhteisrahoittamassa projektissa, projekti tuotti oppaan yritysten yhteiskuntavastuupolitiikkaan. Opas on suunnattu työntekijöille ja heidän edustajilleen, jotka osallistuvat mm. yritysneuvostotoimintaan. Paperiliittolaisina edustajina projektiin osallistui Arto Hulkko (Stora Enso) ja Ahti Koivu (Metsä Tissue).

Kimmo Nousiainen
(vas.), Teemu
Vääräniemi, Tiia
Hassi, Jarmo Pöyskö,
Timo Mettovaara
ja Harri Virsunen
Stora Enson Oulun
tehtaassa 19.1.2016.
Kuva Mikko Törmänen

Toimisto ja henkilökunta

Liiton toimisto on Helsingissä osoitteessa Hakaniemenranta 1 A.

Liiton palveluksessa olivat kertomusvuoden aikana:

Vanhala Petri
Siira Juhani
Byman Timo
Leppänen Markku
Eloranta-Jokela Eeva
Häyrynen Markku
Kaitila Esa (Opintovapaalla 1.1.2016 alkaen)
Kaukonen Riitta
Kautto Juho (23.12.2016 saakka)
Koivisto Juha
Laakso Sami
Lihavainen Markku
Salminen Jouni
Turtiainen Päivi
Ulenius Hannu
Valkonen Eija

Toimistotyöntekijät

Koskinen Minna
Kontinen Riitta
Laine Susann
Levosalo Leila
Nikkilä Sari
Paloniemi Anna
Pietikäinen Päivi
Siimes Hanna-Kaisa
Siira Kirsi
Tirinen Tuija
Wesslin Päivikki

Puralan valvonta- ja huolintatehtävissä toimi Riku Valve. Törmälän valvonta- ja huolintatehtävissä Pekka Kovanen ja Maini Kovanen. Särkisalön valvonta- ja huolintatehtävissä Osmo Koste ja Terhi Palin. Mickoksen valvonta- ja huolintatehtävissä Sten Ståhls.

Toimitsijoiden ja toimistohenkilökunnan pääluottamusmiehenä oli Markku Häyrynen. Työsuojeluvaltuutettuna oli Hannu Ulenius.

Työvaliokunta

Petri Vanhala, Juhani Siira, Markku Leppänen, Timo Byman, Ilkka Nokelainen, Veijo Ruotsalainen, Jorma Paaanen, Jari Heikkilä ja Olli-Pekka Kaikkonen.

Tilintarkastus

Lotta Kauppila ja Pasi Puranen.

Jäsenet

Työssä käyvät ja työmarkkinoiden käytössä olevat jäsenet 2016

Osasto	Jäseniä	Osasto	Jäseniä
2 Nokia	213	44 Lauritsala	675
3 Kaskinen	87	45 Valkeakoski	390
4 Tampere	328	46 Helsinki	66
5 Mänttä	457	47 Lohja	116
7 Kauttua	387	48 Sunila	198
8 Rauma	142	49 Helsinki	28
10 Pori	110	50 Tampere	201
11 Jämsänkoski	470	51 Kajaani	123
12 Jyväskylä	50	52 Pietarsaari	643
13 Äänekoski	391	54 Tervakoski	264
14 Varkaus	382	55 Kuopio	227
15 Inkeroinen	26	57 Juankoski	96
16 Karhula	66	59 Valkeakoski	97
17 Kotka	343	62 Tampere	59
18 Summa	70	66 Hämeenlinna	397
19 Kuusankoski	581	70 Valkeakoski	329
21 Kaukopää	1119	73 Karhula	122
22 Tainionkoski	207	75 Lempäälä	88
23 Joutseno	222	77 Äänekoski	260
24 Turku	58	78 Lieksa	85
25 Simpele	307	80 Kaipola	487
30 Pankakoski	182	81 Heinola	334
32 Pyhtää	65	83 Toukola	38
33 Kemi	396	84 Kemijärvi	14
35 Myllykoski	198	85 Kuusanniemi	290
37 Kotka	34	86 Lahti	181
38 Kyröskoski	266	87 Kirkniemi	500
39 Loviisa	31	88 Uimaharju	228
41 Veitsiluoto	737	89 Tiukka	37
42 Rauma	578		
43 Oulu	844		
		Yhteensä	16 520

Tilinpäätös

Toimintakertomus

Paperiliitto r.y:n talous on pysynyt vakaana tilikauden aikana. Varsinaisen toiminnan tulos oli 3% parempi kuin talousarviossa ennustettiin. Toimintakulut tilivuonna olivat 8 479 tuhatta euroa, lisäystä edelliseen vuoteen 17 prosenttia.

Jäsenmaksutuottoja (netto) liitto sai 6 prosenttia vähemmän kuin talousarviossa ennustettiin. Toteutuneita jäsenmaksuja oli 5 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna. Tilivuoden aikana jäsenmaksutilitykset käännettiin tulemaan Paperiliiton keräilytilille ammattiosastotilien sijasta. Tästä saattoi aiheutua jaksotuseroja ja jäsenmaksutuottojen hienoinen vähennys edelliseen vuoteen nähden.

Varsinaisentoiminnan kulujäämä oli -8 268 tuhatta euroa. Jäsenmaksutuotot eivät kattaneet toiminnasta aiheutuneita kuluja. Tuottojäämä (-3 039 tuhatta euroa) oli 7 prosenttia heikompi kuin talousarviossa ennustettiin ja 54 prosenttia heikompi edelliseen vuoteen verrattuna (-1 386 tuhatta euroa).

Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tulos oli -2 507 tuhatta euroa, joka oli 4 769 tuhatta euroa heikompi kuin talousarviossa ennustettiin. Liiton sijoitustoiminta on hajautettu sekä vuokraustoimintaan että arvopapereihin. Kiinteistötoiminnan tuotot 1 354 tuhatta euroa, heikennystä edelliseen vuoteen nähden 2 prosenttia. Tuotot arvopapereista oli 1 388 tuhatta euroa, parannusta edelliseen vuoteen nähden 240 tuhatta euroa. Maatilat tuottivat 408 tuhatta euroa ja muut sijoitustuotot 622 tuhatta euroa, vähennystä edelliseen vuoteen nähden 1 637 tuhatta euroa. Muut sijoitustuotot sisältävät arvopaperijaksotuksen 37 tuhatta euroa.

Kiinteistöjen vuokraustoiminnan kulut, vastikkeet ja arvopapereiden hoitokulut ovat sisällytetty sijoituskuluihin. Tilivuonna Koy Paasivuorenkatu 4-6 myytiin Antilooppi Oy:lle ja Koy Mannerheimintie 103 a:sta alaskirjattiin 2 miljoonaa euroa. Myös Koy Plaza Rondon tasearvosta alaskirjattiin 2 miljoonaa euroa. Koy Keurusharjun tasearvoa niin ikään alaskirjattiin 1,2 miljoonaa euroa. Arvopapereihin tehtiin hankintahinnan tarkistus markkinahintoihin.

Tuotot ja kulut kehittyivät seuraavasti

VARSINAINEN TOIMINTA	TP 2016 t. euroa	TP 2015 t. euroa	Ero t. euroa	Muutos %
Toimintatuotot	211	147	64	44
Henkilöstökulut	-3 131	-2 959	-172	6
Poistot	-311	-343	32	-9
Toimitilakulut	-1 152	-187	-965	516
Järjestökulut	-1 117	-894	-223	25
Toimistokulut	-1 111	-972	-138	14
Jäsenmaksukulut	-544	-607	63	-10
Jäsenetuudet	-1 040	-955	-84	9
Muut toimintakulut	-73	-68	-5	8
Varsinaisentoiminnan kulujäämä	-8 268	-6 839	-1 429	21
Varainhankinta	5 229	5 452	-224	-4
Sijoitustoiminta	-2 507	2 441	-4 948	-203
TILIKAUDEN TULOS	-5 546	1 054	-6 601	-626

Henkilökulut lisääntyivät tilivuonna 172 tuhatta euroa (6%). Palkkakulut lisääntyivät 42 tuhatta euroa (2%). Palkkiot ja ansionmenetykset vähentyivät tilivuonna 3,5 tuhatta euroa (2%). Eläkekulut lisääntyivät 119 tuhatta euroa (24%). Muut henkilöstökulut lisääntyivät 6 prosenttia.

Toimitilakulut lisääntyivät tilivuonna 965 tuhatta euroa. Tämä selittyy toimitilojen siirtämisestä uusiin tiloihin sekä uusien tilojen saneerauksesta että muista muuttokuluista. Järjestökulut lisääntyivät 20 prosenttia. Kulujen lisäystä osaltaan selittää sekä liittouksien valmistelut että liiton 110 vuotisjuhlatilaisuudet eri puolilla Suomea. Jäsenmaksut eri järjestöille vähentyivät tilivuonna 63 tuhatta, selittynee maksavien jäsenmäärän vähennyksellä. Jäsenetuudet vähentyivät 23 tuhatta euroa, veteraanilomia käytettiin tilivuonna edellisiä vuosia vähemmän. Toimintakiinteistöissä kulujen lisäys (92 tuhatta euroa) on selitettävissä alueilla tehtyjen yhteisöllisillä ratkaisuilla; vesiosuuskunnat, tieosuuskunnat ja tietoliikennetarkistukset. Muut toimintakulut pysyivät tilivuonna lähes ennallaan, lisäystä 5 tuhatta euroa. Poistojen osuus oli suunnitelman mukainen.

Varsinaisen toiminnan kulujäämä lisääntyi 54 prosenttia, lisäystä edelliseen vuoteen 1 653 tuhatta euroa ja talousarvioon nähden lisäystä 212 tuhatta euroa.

Sijoitus ja rahoitustoiminnan tulos heikkeni 4 947 tuhatta euroa edelliseen vuoteen nähden. Tilivuonna alaskirjattiin käyttöomaisuusosakkeista sekä muista osakkeista ja osuuksista 5 195 tuhatta euroa. Osakkeisiin tehtiin alaskirjaus, kun markkina-arvo alitti hankintahinnan. Osakkeisiin palautettiin arvonalautuksia, koska markkinahinta oli palautunut hankintahinnan tasolle tai osake oli myyty tilivuonna.

Tilikauden alijäämä -5 546 063,41, joka oli 6 600 553,37 euroa edellistä vuotta heikompi.

Tase-erät kehittyivät seuraavasti

	TP 2016 t. euroa	TP 2015 t. euroa	Ero t. euroa	Muutos %
VASTAAVAA				
Pysyvät vastaavat	74 855	77 733	-2 878	-4
Vaihtuvat vastaavat	11 935	14 103	-2 168	-15
VASTATTAVAA				
Oma pääoma	84 105	89 651	-5 546	-6
Vieras pääoma, pitkäaikainen	63	67	-5	-7
Vieras pääoma, lyhytaikainen	2 622	2 117	505	24

Pysyvissä vastaavissa 2,9 miljoonan euron vähennys selittyy kiinteistöihin kohdistuneista arvonalennuksista.

Vaihtuvissa vastaavissa vähennystä edelliseen vuoteen nähden 2,2 miljoonaa euroa.

Oma pääoma vähentyi tilikauden alijäämän verran.

Vieraan pääoman eläkevastuuvelka (63 tuhatta euroa) oli 7 prosenttia pienempi edelliseen vuoteen verrattuna. Muuta pitkäaikaista vierasta pääomaa ei ollut. Lyhytaikainen vieras pääoma sisältää mm. tilipäätös jakotuserät.

Tilinpäätöksen tunnusluvut

	2012	2013	2014	2015	2016
Varsinaisen toiminnan kulujäämä nettojäsenmaksusta	133	139	142	125	170
Henkilöstökulut nettojäsenmaksusta	57	59	57	54	63
Nettojäsenmaksun osuus kokonaistuotosta	44	44	44	44	47
Sijoitustoiminnan osuus kokonaistuotosta	23	10	17	20	-25
Oman pääoman tuotto	1	-1	-0,3	1	-7
Vakavaraisuus	97	97	97	98	97

TILIKAUDEN TULOS

Tilikauden alijäämä oli -5 546 063,41 euroa.

TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄN KÄYTTÖ

Esitetään tilikauden alijäämä siirrettäväksi työtaistelurahaston vähennykseksi.

Tuloslaskelma

	31.12.2016	31.12.2015
TUOTOT		
Toimintatuotot	210 967,54	146 999,01
KULUT		
Henkilöstökulut	-3 130 833,41	-2 958 838,18
Poistot	-311 256,73	-343 179,93
Muut kulut	<u>-5 036 526,35</u>	<u>-3 683 610,12</u>
KULUJÄÄMÄ	-8 267 648,95	-6 838 629,22
VARAINHANKINTA		
Jäsenmaksutuotot	10 822 375,94	11 337 114,23
Osastojen jäsenmaksutuotot	-1 569 928,71	-1 628 582,00
Työttöm.kassan jm.osuus	<u>-4 023 841,03</u>	<u>-4 256 300,15</u>
	5 228 606,20	5 452 232,08
VARSAISEN TOIMINNAN KULUJÄÄMÄ	-3 039 042,75	-1 386 397,14
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA		
Tuotot	3 772 554,74	5 170 850,55
Kulut	<u>-6 279 575,40</u>	<u>-2 729 963,45</u>
Tuottojäämä	<u>-2 507 020,66</u>	<u>2 440 887,10</u>
TILIKAUDEN TULOS	<u>-5 546 063,41</u>	<u>1 054 489,96</u>

TASE**Vastaavaa**

	31.12.2016	31.12.2015
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa ja vesialueet	3 769 068,15	3 769 068,15
Rakennukset ja rakennelmat	2 113 699,97	2 272 795,69
Koneet ja kalusto	<u>91 738,45</u>	<u>176 989,01</u>
	5 974 506,57	6 218 852,85
Sijoitukset		
Käyttöomaisuusosakkeet	16 747,00	2 221 554,91
Muut osakkeet ja osuudet	23 196 452,63	29 173 295,28
Joukkovelkakirjat- ja muut saamiset	<u>45 667 145,65</u>	<u>40 118 854,32</u>
Sijoitukset yhteensä	68 880 345,28	71 513 704,51
 PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	 74 854 851,85	 77 732 557,36
 VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset		
Jäsenmaksusaamiset	762 693,57	2 505 777,59
Siirtosaamiset	<u>738 783,21</u>	<u>720 284,01</u>
	1 501 476,78	3 226 061,60
Rahoitusarvopaperit		
Erikoissijoitusrahasto	2 499 999,99	5 000 000,00
 Rahat ja pankkisaamiset	 7 933 854,33	 5 877 021,18
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	11 935 331,10	14 103 082,78
 VASTAAVAA YHTEENSÄ	 86 790 182,85	 91 835 640,14

TASE**Vastattavaa**

	31.12.2016	31.12.2015
OMA PÄÄOMA		
Työtaistelurahasto	89 482 900,12	88 428 410,16
Solidaarisuusrahasto	168 187,93	168 187,93
Tilikauden voitto(tappio)	<u>-5 546 063,41</u>	<u>1 054 489,96</u>
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	84 105 024,64	89 651 088,05
VIERAS PÄÄOMA		
	31.12.2016	31.12.2015
Pitkäaikainen		
Eläkevastuuvelka	62 847,00	67 409,00
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	6 775,06	5 792,88
Ostovelat	256 872,48	196 691,79
Muut velat	111 618,13	98 998,63
Siirtovelat	<u>2 247 045,64</u>	<u>1 815 659,79</u>
	2 622 311,31	2 117 143,09
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	2 685 158,31	2 184 552,09
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	86 790 182,95	91 835 640,14

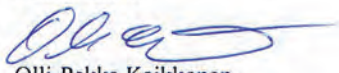
Paperiliitto r.y. Y-tunnus 0201825-5

HALLITUKSEN JA TALOUSPÄÄLLIKÖN ALLEKIRJOITUKSET

Helsingissä 20 päivänä Huhti kuuta 2017

Petri Vanhala

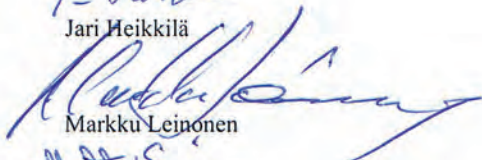
Olli-Pekka Kaikkonen

Kimmo Surkka

Jari Heikkilä

Markku Leinonen

Matti Siren

Päivi Lumikumpu

Jouko Aitonurmi

Timo Virtanen

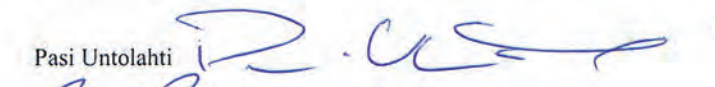
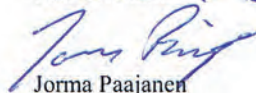

~~Veijo Ruotsalainen~~ Eero Ruotsalainen

Kari Rikkilä

Pasi Untolahti

Jorma Paajanen

Kai Pärnänen

Markku Leppänen, talouspäälikkö

**Pasi Kovanen Metsä
Tissuen Mäntän
paperitehtaalla
29.8.2016.**
Kuva Miisa Kaartinen

Sirpa Varjamo DS Smithin Nummelan tehtaassa 11.11.2016.

Kuvaaja Mauri Helenius.

Paperiliitto r.y.
Hakaniemenranta 1 A, 6. krs.
PL 326, 00531 Helsinki

www.paperiliitto.fi